

PROSVETA
"THE ENLIGHTENMENT"GLASILO IN LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE
JEDNOTE

Organ of and published by Slovene National Benefit Society

Narodna za Zdravstveno drzavo (izven Chicago) in Kanado \$5.00 na leto, \$3.00 za pol leta, \$1.50 za tretji let; za Chicago in okolice Cook Co., \$7.50 za celo leto, \$3.75 za pol leta; za inozemstvo \$9.00.

Subscription rates: for the United States (except Chicago) and Canada \$6.00 per year, Chicago and Cook County \$7.50 per year, foreign countries \$9.00 per year.

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi dopisov in nenarodnih članov se ne vračajo. Rokopisi literarne vsebine (črtice, povesti, drame, pesmi itd.) se vrnejo pošiljatelju le v slučaju, če je priložil poštino.

Advertising rates on agreement. Manuscripts of communications and unsolicited articles will not be returned. Other manuscripts, such as stories, plays, poems, etc., will be returned to sender only when accompanied by self-addressed and stamped envelope.

Naslov na vso, kar ima stik s listom:

PROSVETA

2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago 23, Illinois

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

138

Datum v oklepaju na primer (November 30, 1945), poleg vašega imena na naslovu pomeni, da vam je s tem datumom potekla naročnina. Pono-vite jo pravočasno, da se vam list ne ustavi.

Korak v pravo smer

V Quebecu, Kanada, se je zadnjih par tednov vršila prva konferenca gospodarskega dela nove lige in ustanovila Živežno in poljedelsko organizacijo Združenih narodov. Konferenca se je udeležilo 42 držav po svojih zastopnikih, med njimi tudi Jugoslavija. Rusija je imela tam le svoje opazovalce, ki pa so se aktivno udeleževali vseh seji in sodelovali pri ustanovitvi nove svetovne organizacije za prehrano. Upanje je, da se ji pridruži tudi Rusija, ko se razčisti tekoči konflikt odnošaji med zmagovalnimi vele-silami.

Kot se glase poročila, je bila konferenca na vsej črti uspešna. Vsaj tega mnenja je delegacija, ki smatra, da je svojo nalogo zelo dobro rešila. Sestavila in sprejela je pravila, v katerih je začrtala funkcije nove svetovne organizacije, izvolila eksekutivno in vrhovnega direktorja. To mesto je dobil sir John Orr, angleški poljedelski in živežni strokovnjak. Organizacija bo odprla svoj začasni urad v Washingtonu, dokler ne bo določen sedež nove lige narodov. Delovala bo kot odsek ekonomske in socialne komisije Združenih narodov.

Živežna in poljedelska organizacija je bila ustanovljena na podlagi razprav in sklepov ustanovne konference Združenih narodov v San Franciscu. Njena naloga bo štirinajst let stimuliranje svetovne produkcije živeža ter zdrave in zadostne prehrane. Nekaj, kar svet zelo potrebuje, kajti velika večina svetovnega prebivalstva živi stalno v pomanjkanju, in sicer ne samo zato, ker ima relativno majhna pečica človeških troškov preveč, široke ljudske mase pa premalo, marveč tudi vsled tega, ker svetovna produkcija živeža do danes ni zadostovala za pošteno prehrano narodov. Veliki predeli sveta so živežno pasivni valed svoje primitivne agrikulture. Zemljo še vedno obdelujejo kot so jo njih pradedje pred tisoči leti. O modernem poljedelstvu, vrtnarstvu, živinorejstvu in podobnem nimajo nobenega pojma.

Naloga te organizacije bo, da postane svetovni učitelj in gojitelj umnega kmetovalstva, kajti le s pomočjo te široke socialne vede more priti človeštvo do dovolj velikih zalog živeža, da bo lahko odpravilo pomanjkanje. Za dosego tega cilja bodo na razpolago znanstveniki in strokovnjaki te organizacije vsaki državi, ki se bo obrnila nanjo za pomoč. Vse članice bo tudi zalagala z raznimi informacijami in jim dajala nasvete. V svetovni areni namerava izvršiti slične funkcije kot jih vrši naš poljedelski department, ki je izredno veliko pripomogel, da se je ameriško poljedelstvo dvignilo na tako visoko stopinjo.

To je v kratkem obris cilja in funkcij, ki si jih je začrtala ta nova svetovna organizacija za prehrano in poljedelstvo. Koliko bo ta načrt tudi izvedla v praksi, je seveda drugo vprašanje, odvisno tako od svoje lastne iniciative, kakor tudi od vseh pridruženih narodov. Na papirju je lahko narisati tudi genialen načrt, toda vse nekaj drugega je, izvesti ga v praksi. Toda svet do danes ni imel kakšnega načrta niti na papirju, zdaj pa je dobil organizacijo s plemenito nalogo. Bodočnost bo pa pokazala, kako jo bo vršila.

Zastrupljanje otrok

Eden najbolj žalostnih pojavov današnjih dni so rasne stavke srednješolske mladine. Do takih stavk, ki so naperjene proti zamorskim otrokom in sploh proti vsem zamorcem, je zadnje čase prišlo v Froebelovi srednji šoli v Garyju, odkoder se je hitro razširila na par srednjih šol v Chicagu in dobila tudi odmev v New Yorku.

V Chicagu je bila ta stavka hitro potlačena, in to največ po zaslugah županovega odbora za pobijanje rasnega sovraštva in nekaterih drugih sličnih organizacij, vključno s Parent-Teachers Association. V Garyju pa že več tednov stavka blizu tisoč izmed 1,125 belopoltnih srednješolcev, ki zahtevajo izpog vseh zamorskih učencev iz prizadete šole.

V ozadju te stavke v Garyju so stari, ki si doma zastrupili svoje otroke z rasnim sovraštvom, po izbruhu stavke pa jih podprli na vsej črti. V ta namen so se celo organizirali.

Gary je jeklarsko mesto, v katerem predominirajo evropski priseljenci in njih otroci. Največ je Slovanov-Poljakov, Hrvatov, Čehov in Slovakov. Po imenih vidimo, da so voditelji te bigotske stavke ljudje slovenskega pokolenja. Neki John Jadranko-Ceh ali Hrvat je predsednik odbora trinajstih, ki pritiska na šolski odbor, da upelje rasno diskriminacijo v garyjskih šolah. Frank Sprechalski-Poljak je menda odvetnik tega odbora, vsaj pa eden glavnih kolovodij tega bigotstva.

V Garyju je poleg ogromnih jeklarn tudi veliko število cerkva, katoliških, protestantskih in zamorskih. Človek bi po tem lahko sodil, da bo med Garyjanci vladala prava krščanska ljubezen, kajti na papirju in jeziku jo izpovedujejo vse krščanske vere. Ni pa razvidno, da bi jo duhovščina učila tudi v praksi in jo skušala vcepiti v srce svojih vernikov. Vsaj do danes še nismo čitali, da bi bil kak visok ali pa nizek cerkveni dostojanstvenik in Kristusov namestnik dvignil svoj glas in javno obsodil to rasno bigotstvo v Garyju. Katoliški nadškof Stritch, ki se pogosto oglašuje na javnih vprašanjih in se dela tudi kot prijatelj organiziranega delavstva, molči kot grob. Prav tako vsa protestantska duhovščina—šidje so "on the spot" in je boljše, da molče! Da je tako krščanstvo jalovo, ni potreba naglašati. Podobno se obnaša tudi meščansko časopisje, ki o tej stavki poroča le v svoji kroniki dnevnih vestí. Nobenega zgražanja ali obsojanja tega bigotstva, kakor to navadno dela proti delavskim stavkam.

Vsaga obsojanja so vredni starši, ki zastrupljajo svoje otroke

Glasovi iz
naselbinPOMAGAJMO NAŠIM
PARTIZANOM, NE PA
IZDAJALCEM!

Waukegan, Ill.—Ko čitam v našem časopisu objavljena pisma naših ljudi iz stare domovine, se zgrozim ob mislih, kaj vse je moral naš narod dopri- nesti za svoj obstoj. V srce te presunejo poročila, ko je brat v imenu Boga ubijal brata, sestra v imenu vere izdajala sestro!

Ne naši smrtni sovragi Nemci in ne Italijani niso v hudobijah prekašali domače izdajalce, tako zване belogardiste. Kdo pa je napravil, kdo je vodil naše ljudi do takih zverstev in do bratomorstva?

Katoliška cerkev v Ljubljani in škof Rožman sta odgovorna za vsa izdaja Slovencev. Vsakemu poštenemu slovenskemu rojaku mora biti jasno, saj govorimo fakti, kdo se je družil z okupatorji, kdo je blagoslovljal orožje domačih izdajalcev. Zakaj pa je "prezvišeni" pobegnil v tujino? Kdor je imel čisto vest in neomadeževane roke, je ostal doma ter se veselil zmage nad sovragom. Vsi oni, ki so bežali, ki so se družili z Nemci, niso vredni, da bi jih pošten Slovencev preklel. Izgovor, da so ščitili vero, je prazen!

Kaj pa je vera? Ona vera, ki so jo turci z orožjem v rokah vsilili našim pradedom? S to vero so naš narod zaslužili prokleti Germani! Katoliška vera je tista, ki s svojim tiskom ustvarja razdor med Slovani! Dobro si moramo zapomniti, kdo nam je tu metal polena pod noge, ko smo zbirali podporo za naše uboge brate in sestre v stari domovini. Pihal je veter iz cerkve... Zakaj pa so se dobili med nami rojaki, ki so iz strahu pred "fathom" posegli v žep in se dali zapisati kot "neimenovani" prispevatelji?

Srce slehernega poštenega Slovence je sočustvovalo in še sočustvuje s trpečim narodom onkraj morja. Poglejmo, odprimo oči, da vidimo, s kom in za koga se zavzema danes katoliški tisk v Ameriki? Za one izdajalce, bratomorce, ki so pobegnili iz domovine pred pravično kaznijo. Za njih danes naša katoliška duhovščina pobira darove. Gotovo jih hoče nagraditi za vsa ona zverstva, ki so jih storili nad rodniimi brati v imenu Kristusa Kralja.

Poštenemu človeku se zagabi v dno duše tako v nebo vpjoke početje. Hinavščina in svetohlinstvo se zreali v teh farizejih. Da bi nas razdvojili še bolj, da bi jim še bolj nasledali, kriče in strašijo ljudi s komunizmom. Kaj pa je, kakšna žival je komunizem? Vedite, da kdor izmed nas razume pomen in namen komunizma, se ga prav nič ne boji. Bojste se ga le vi, kajti ko bo človeštvo toliko izobraženo, se bo otreslo tako parazitov, ki žive in lenuharijo na račun žuljev uboge pare.

Na vsa tista pisma od "ubogih begunccev," ki sem jih čitala v katoliškem časopisu, rečem samo tole: Belogarda! Izdajalci naroda, odpadniki, prodanci—tam v Italiji in Avstriji! Ako je vaša vest čista, vaše roke neomadeževane, zakaj ste bežali iz domovine in šli kakor psi za Huni? Ali ste bili tako nevedni ali zaslepljeni, da se niste zavedali, da je bil Nemec že sto in sto let naš največji sovražnik, uničevalec Slovanov, našega jezika in naše prelepe slovenske pesmi?

Danes, ko bi morala slovenska duhovščina učiti in navajati ljudi k skupnosti, k medsebojni ljubezni, pa siplje strup med nami s svojim časopisjem.

Urednikom katoliških listov in tajnikom katoliških društev bi svetovala več previdnosti z

z rasnim sovraštvom. To se tiče vseh staršev, pa naj hodijo v cerkev ali ne. Prav tako je treba obsoditi tudi vse tako zване krščanske vere in Kristusove namestnike, ki s svojim molkom v svojih cerkvah dajejo potuho rasnemu bigotstvu, ki je največja negacija pravega krščanstva. Enako obsodbo zaslužijo tudi one unije, ki prakticirajo rasno diskriminacijo, enako tudi vsak posameznik, ki seje to mržnjo in daje s tem pečat sramote svoji veliki deželi. Vsak rasni bigot je slab državljani, nevreden Amerike, sploh nobene dostojne dežele.

njihovimi objavami, kajti med nami so ljudje, ki imajo razum in poštenost (česarvno so v vaših vrstah), pa jim presedajo vaša hinavska početja. Oni vam zna- jo obrniti hrbet, ako jim boste še kaj dolgo servirali v vaših časopisih take ogabnosti, dopise iz Italije, katere prejema katoliško časopisje od onih "ubogih brezdomincev," ki so izdajali in brezvestno morili svoj narod.

Danes tukajšnje katoliško časopisje ščuva ameriške Slovence proti našim lastnim trpečim bratom, ki so ostali tako zelo revni v upoštenih domovini. Te naše siromake, ki so prišli domalega ob vso imovino, danes tukajšnji katoličani nazivajo komuniste, brezverce in titovce. Ako ne bi hotel, se moraš zgroziti nad to podlo hinavščino.

Naj omenim, da obleka in vse drugo, kar smo darovali za staro domovino, za naše uboge trpine, brate, je že prispelo tja. V dokaz so pisma, ki prihajajo od naših revežev. Jaz sem prejela pismo od profesorja Josipa Močana iz Karlovca, v katerem se je lepo zahvalil za prejeto obleko skozi Rdeči križ. Pismo je potovalo skozi Sofijo.

Čenjeni rojaki, somišljeniki! Pomagajmo še v nadalje svoje-mu narodu. Danes, ko je pošta zopet odprta, pošljite svojima, kolikor je pač vam največ mo- goče. Vedite, da v domovini primanjkuje vsega! Pakete za Jugoslavijo lahko oddate le na glavni pošti. Da bi videli, kako drugi narodi pošiljajo svojem! Skoraj me je bilo sram, ko sem bila zadnjič na pošti edina Slo- venka med 23 drugorodci, ki so pošiljali pakete svojem v Ev- ropo.

M. Celarec.

POROČILO ZASTOPNIKA

Hermine, Pa.—Minilo je že nekaj mesecev, odkar je bil priob- čen moj zadnji dopis v Prosveti. V tem času sem obiskal ves moj okraj v zapadni Penni in tja do Morgantowna, W. Va.

Rad bi podrobno opisal o q- biskih pri naših zvestih naroč- niki, toda sedaj ima Prosveta veliko gradiva iz stare domov- ine, posebno pisma sorodnikov, jaz pa se zavedam, da so ta pi- sma važna in morajo imeti pro- stor v časopisu. Iz teh pisem razvidimo, kaj vse se je godilo v Jugoslaviji, ter bodo prepi- čala tudi dvomljivce o grozotah, skozi katere je moral iti sloven- ski narod v zadnjih štirih letih.

Ob tej priliki vas vprašam, kaj bi se zgodilo, ako bi Ame- rika sledila pacifizmu? Fašizem bi triumfiral po vsem sve- tu in glave bi se kotale po pesku tudi v tej deželi. Težke čase smo imeli vsi, ki smo agi- tirali za zmago demokracije; nekateri nevedneži so nas sko- raj opljuvali. Kamor si prišel, je bila propaganda že dobro za- sidrana, češ, da tudi ta vojna ni za nič drugega kot za pobijanje ljudi.

No, v tej vojni se je šlo za biti ali nebiti sedanjemu kapi- talističnemu sistemu. Tudi no- ve iznajdbe izpodkopavajo tla izkoriščevalnemu sistemu po vsem svetu, prav tako tudi ver- skemu fanatizmu, kateri je de- sna roka kapitalizmu. Sedaj ste se prepričali od vaših last- nih sinov-vojakov, da je bilo vse to resnica, namreč, da so nem- ški in italijanski barbari pobij- ali na levo in desno in hoteli zaslužiti ves svet.

Sovjetska Rusija je postavila znanje nad verski fanatizem, zato ji je vsa verska hierarhija napovedala smrtni boj. Povedal sem vam že poprej, da je "sve- ti oče" poslal svojega tajnika za dobo osmih let v Nemčijo, ka- terega naloga je bila, organizi- rati nemške industrijalce za po- novno oborožitev in sicer proti

Japonci, kot val Orientalci, imajo drugačne šege in navade kot zapadnjaki. Objemanje in poljubovanje v javnosti je pri njih tabu. To kaže tudi ta silka demobiliziranega japonskega vojaka, katerega je na pošti pričakovala njegova žena s hčerko. Svide- nje je videti zelo hladno—nobenega objemanja ali poljubovanja kot je to navada pri nas.

brezbožni Rusiji. Papežev taj- nik Pacceli je zapustil Nemčijo l. 1929, poprej pa je ukazal vsem škofom, da obvestijo svo- je župnike, da naj agitirajo med svojimi ovčicami za narodni so- cializem, to je za Hitlerja in njegove kandidate.

In po nekaj letih agitacije so narodni socialisti zmagali, naka- se je pričelo mrzlično oborože- vanje. Isti tajnik "svetega oče- ta" je bil nato poslan v Južno Ameriko, kjer je tudi pomagal razpasiti fašizem. Za te svoje "zasluge" je bil izvoljena za sve- tega očeta l. 1934.

"Peta božja zapoved pravi "ne ubijaj," toda oni upoštevajo to zapoved samo tedaj, kadar gre njim za življenje. Delavec-trpin naj ostane samo črv, če hoče, da bo šla po smrti njegova duša v nebesa.

V neki naselbini se pritužuje agent svetega očeta, da Sloven- ci preveč zahtevajo od njega, češ, da se spominjajo na nebesa. Nekaj mesecev pred svojo smrtjo, potem pa, pošljejo po- njega, on pa jim odgovarja, da z nekaj mesečnimi prispevki se ne da priti v nebesa, temveč je treba skozi vse življenje zaha- jati v cerkev in nositi groše v pušico, če hočejo doseči zvelič- anje. Nekoč je ta papežov a- gent dejal nekemu našemu ro- jaku, ki mu ni hotel ničesar da- ti, da ne bo nikoli videl nebes- skega kraljestva, rojak pa mu je odgovoril, da nič zato, ker so nebesa že tako polna, naka- se je verski agent zakrohotal in pobrisal iz hiše.

Tega učenjaka sem slišal na lastne ušesa, ko je rekel na po- kopalšču, da je duša nekega pokojnika že v nebesih, ako pa ni, bo pa gotovo prišla gori do prihodnjega tedna. Torej ta iz- koriščevalec se ljudem norčuje naravnost v obraz. Žalostno je, da nekateri naši rojaki še vedno podpirajo te parazite, ki kolek- tajo denar za Kristusovega na- mestnika, dočim nimajo niti centa za naše uboge in krvave- če brate v stari domovini. Upam, da se bodo ti zapeljanci vsaj sedaj iztrezili. Pisma, ki jih čitam v Prosveti, dovolj jasno in resnično slikajo strašen položaj in trpljenje našega na- roda v Jugoslaviji. Domovi po- žgani, ženske oskrunjene in po- vrhu umorjene, sinovi ubiti v vojski ali pa koncentracijskih taboriščih itd. Koliko pride tu v poštev 5., 6. in 7. božja za- poved?

Dokler bo ljudstvo nasledlo verskim fanatikom in licemer- cem, toliko časa ne moremo po- stati družina narodov. Držimo se raje besed Thomasa Paina. On je dejal: "Jaz sem svet in doberbit je moja vera." Da iz- peljemo in uredimo te ideale, se moramo združiti delavci vse- ga sveta. Sicer pa je sedaj več izgleda za uresničenje tega ide- ala kot kdaj poprej.

Pred kratkim se je vršil v Parizu delavski mednarodni kongres, na katerem je bilo za- stopanih 60 milijonov organi- ziranih delavcev iz 50 držav.

Tega kongresa so se udeležili tudi zastopniki organizacije CIO, kateri so potem obiskali tudi Sovjetsko Rusijo, ko pa so se vrnili v Ameriko, so priporo- čili, da bi Zedinjene države da- le posojilo sovjetom. Ameriški delegati so videli, da znajo za- ničevati Slovani tudi ustvarja- ti bogastvo, da so delažljni in miroljubni ljudje, če se jih pu- sti v miru.

Boljševiki navdušujejo rusko ljudstvo, da dela tem hitreje in obnovi razdejano deželo. Rusi- jo so verski fanatiki in carji dolgo zadrževali, da se ni mogla razviti, zaenaj, pa so ljudstvo na- menoma držali v temi, zato da so laže gospodarili nad njim.

To pisanje bom nadaljeval prihodnjič, sedaj pa naj ome- nim, da pojdem zopet v Barber- ton, O., na agitacijo.

(Konec v četrtek.)

Anton Zornik.

ČASOVNI KOMENTARJI

Chicago, Ill.—Pater B. Am- brožič piše v Glasilu KSKJ, da že dolgo ne čita nobenega slo- venskega protikatoliškega časo- pisa, češ, da je preveč neresno in zlobno drlo za komunistično propagando. Takoj nato pa po- toži, "da je o zločinah domobran- cev marsikaj našlo tudi v kato- liško časopisje." In tako je pa- ter Bernard, ki je eden izmed katoliške klerikalne trojice Ga- brovšek-Oman-Ambrožič plus Jaka Debevec, prisiljen čitati "komunistično propagando," kljub temu, da bi rad zatislil oči in zamršil ušesa pred njo.

Na žalost je "komunistična propaganda" o zverstvih in iz- dajstvu slovenskih klerikalcev v stari domovini vse preveč res- nična, kar z vsakim dnevom bolj pričajo pisma, ki jih pre- jemo od naših sorodnikov. Av- tentičnost teh pisem ne more zanikati niti zgoraj imenovana famozna trojica, ki se je tako "proslavila" s svojo dalekovid- nostjo in ljubeznijo do sloven- skega naroda, in tako je pater Bernard, ki je še pred nedav- nim vehementno zagovarjal do- mobrance, zapisal, "... ne upam se trditi, da je vse pisanje o domobrantskih grdobijah izmiš- ljeno. Enako se ne upam do- gnati na podlagi lastnega po- znanja razmer, koliko je resnice in koliko je dodanega."

Torej sedaj, ko pisma iz stare domovine potrjujejo poročila o grdobijah domobrancev, Am- brožič pravi, da na podlagi nje- govega poznanja razmer ne ve, koliko je resnice in koliko do- danega, v naslednjem paragrafu pa se nenadoma njegovo pozna- nje razmer razširi in zapisal je s pozitivnostjo te besede v o- brambo sodelovanja domobran- cev z Nemci: "V resnici je bilo to 'sodelovanje' v tem, da so Nemci pustili domobrance žive- ti in braniti domače ljudi pred uničevanjem od strani partiza- nov. Če le to že 'sodelovanje,' naj bo." Zanimivo! Ker mu niso dovolj znane razmere v stari domovini, pravi v prvem pri- meru, da se nekaj ne upa trdi- ti, v drugem primeru pa do-

ločno ugotovi, zakaj so domo- branci sodelovali z Nemci.

Seveda, njegova ugotovitev je napačna. Vsak vrabec na strehi ve, da so domobranci z Rožmanom vred zato sodelovali z Nemci in polentariji, ker so smatrali nacifazizem za manjše zlo kot ruski komunizem. So še vedno. Ali so naši slovenski klerikalci v tej deželi drugačni? Popolnoma nič! Vsak šmir, ki ga skuje ameriško reakcionarno časopisje, kot je čikaška Tribu- na, proti Jugoslaviji ali Rusiji, z naslado zgrabijo in ga servi- rajo svojim čitateljem, zaenaj pa namenoma prezejo vsako do- bro poročilo objektivnejših poštenejših časopisov. Kanesi Oman je nekdajkrat omenil, da je to in ono čital v čikaški Tribuni. Sploh pa bi lahko ko- stili Ameriško Domovino in "slovensko Tribuno."

V nedeljski čikaški Tribuni, kateri trdijo mnogi, da ima fa- šistične tendence, je priobčal članek proti Jugoslaviji, kate- ga napisal neki ameriški vojaški kaplan, ki je nastavljen v Ge- ci. Kaplan, ki zna slovensko hrvaško, se ni upal z imenom javnost. Najbrže je sin slove- skih staršev (morda kaplan Ba- nik), kljub temu pa se je s svo- jim "šmirom" zatekel v čikaški Tribuno.

Ta "božji sin" je za Tribu- no prestavil pastirsko pismo jug- slovenskih škofov, dalje ne- stavkov iz članka, ki ga je na- pisal Boris Kidrič v odgovor slovenski duhovščini, ter poro- tudi sledečo debelo laž: Tito- vlada namenoma zadržuje skladiščih živila in druge ne- trebščine, ki jih je poslala v Ju- goslavijo organizaciji UNRRA medtem pa ljudstvo strada umira od lakote.

Dalje piše: "V tem kraju naše oblasti razdelile živila ob- leblo potrebnim ljudem, to že večkrat se je primerilo, so jugoslovanski partizani ve- čez mejo in zaplenili potrebe- ne."

Kaplanček tudi ugotavlja, da deče: "Po vsej Jugoslaviji je na napeta situacija. Ljudje še vedno bojujejo v gorah, jevanja bo vedno več, ka- tihro dobijo vzpodbudo in naj."

Slovenska duhovščina, ne v- ampak v veliki večini, je isto- veliko krivico slovenskemu rodu, ga je zapustila v času go- vilih najhujših ur, sedaj na- mesto da bi skesano primo- svoji veliki greh, zaslepljenost- zmote, intrigiraj kar naprej- tujini, išče vezi z največjimi akcionarji ter čaka trenot- vetra, ki bi zapihal proti pre- jetni Jugoslaviji. Toda jugo- vanskno ljudstvo je preloilo ve- več krvi za novo Jugoslavo- da bi se pustilo zapeljati od- njih, ki so ga izdali v najp- tičnejši uri. Da, medtem ko- naš narod krvavel za svobo- je duhovščina odprto ali pa k- rito sodelovala z okupator- Vendar pa je treba resni- ljubo povedati, da ne vsa, to- več ona, ki je Gabrovšek- Omanovega in Ambrožičev tipa.

Milan Medved.

GLAS STAREGA NAROČNIKA

Blwabik, Minn.—Sedaj se čela prihajati pisma iz stare domovine. V Prosveti jih je priobčilih že veliko; pred- sem jih vse. Tudi jaz sem pre- jel pismo iz vasi Storje na Ku- su. Iz teh krajev ne opisuje ljudje takih hudodelstev kot drugih krajev Jugoslavije. menda boje, da ne bi Italij- naprej oddali pisem, ako bi- njih preveč pisali, kajti vse- že, da gre mnogo pisem ka- italijanske roke.

Italijani se še vedno obna- kakor da so oni gospodarji kra- in drugih slovenskih krajev, mest, v tem pa jih podpira- glja in nekatere druge drža- Po mojem mnenju in razsu- bi morala Trst in Primorska padati Jugoslaviji.

Italija sedaj nima nobene l- jave in prav tako ne njen- nar, kljub temu pa se hoče- stavlja pred svetom kot pe- lin na kupu gmoja. Kako ma- hno veljavo ima danes italia- ska lira, se razvidi z znani- pisem, ki prihajajo v to de- Sodim, da je ameriški peni- danes več kot ena lira. Dovo- danes.

Frank Kar.

Vesti iz nove, prerojene Slovenije in Jugoslavije

Zbiranje starega železa

Mladina iz okraja Žalec je zbirala skupno z vojsko. S skupnimi močmi so dosegli do sedaj največji uspeh. V teku akcije so nabrali 150 ton železa. S tem pa še niso zadovoljni, zbiranjem še kar nadaljujejo. V okraju Kranj je mladina nabrala 50 ton železa. Najboljše so se izkazali sledeči tovariši: Prosen Alojz, Krč Ivan, Kokalj Vekoslava, Kozin Vinko in Cilensek Ivan. V štirih urah so sami nabrali 200 kg železa. Posebno pridna je pri zbiranju tudi mladina iz Strazice. Vsak dan se zberejo okrog štirih popoldan pred smartinskim domom, potem pa krenejo v Sirčevo tovarno, kjer med ruševinami in odpadki zbirajo uporabne surovine. Tudi v Jeseniškem okraju je akcija precej močno zajela mladino. Posebno v okolici Jesenice samih. Tam so nabrali 30 ton železa, katerega so takoj oddali v tovarno. Iz okraja Škofja Loka so železili na Jesenice 20 ton železa, za en vagon pa ga še čaka medvoški postaji. V okrajih Litija, Barje in Vrhnike so v teku akcije mladine, mladinke in pionirji nabrali preko 60 ton železa. Mladina v okraju Cerkljica je zbrala okrog 40 ton železa, v okraju Grosuplje pa 20 ton. V okraju Konjice na Štajerskem pa so poleg železa zbirali tudi ostale surovine. Tako so nabrali 1000 kg stekla, 1000 kg krp, 2000 kg papirja, 200 kg kosti in 20 ton železa. Povsod so težave s prometnimi sredstvi, ki jih ni dovolj na splošno za odvoz surovin. Čeže pa je v tem pogledu v Ljubljano, kjer je porušena tudi železniška proga. Mladina je tam nabrala 40 ton. V Vrhniki so nam naknadno poročili, da so se tam najbolj izkazali pionirji iz Cankarjevega in Gubčevega oddela, ki v treh dneh zbrali okrog 2000 kg železa in 150 kg papirja. Pionirji iz Dolomitskega oddela pa so nabrali 80 kg papirja in 100 kg aluminija. 4. bataljon ljubljanske mladinske delovne brigade "Majde Šile" je dne 24. avgusta zbral 150 kg železa. Na delu je bilo 90 tovarišev in tovarišice iz 60 mladincev in mladink, ki v tem dnevu nabrali 20.260 kg železa. Najboljše sta se izkazala tovariša Ferlič Srečko in Bučar Ivan, ki sta v dveh urah nabrala 2000 kg železa in 80 kg starih krp. Izkazali sta se tudi pionirki Fogel Majda in Petka, ki sta v dveh urah zbrala 1500 kg železa. V četrti Bežigrad je pri zbiranju železa na isti dan sodelovalo 60 mladincev in mladink, ki v tem dnevu nabrali 20.260 kg železa. Najboljše sta se izkazala tovariša Skubic Jože in Jantar Janez. 30 mladincev iz delovne brigade pa je v isti četrti zbral papir. Ta dan so nabrali preko 400 kg. V Mariboru pa so zbirali železo vsi: sindikalne organizacije, mladina in žene. Nič ne zaostajati. V kratkem času so nabrali čez 30 ton železa. Tudi po ostalih okrajih Mariborskega okrožja je ta akcija dobro uspešna. V nedeljo je dosegla višek ta akcija v Kočevskem okraju. Na dan je tamkajšnja mladina skupno z vojsko zbrala kar 26 tonov avtomobilov železa. Tudi mladina iz okraja Ribnica se je dobro pokazala. Nabrala je 20 ton železa. Sama ga je vozila tudi na železniško postajo, od koder je bil že poslan na Jesenice. V Novem mestu samem so nabrali za en vagon papirja in 100 ton železa. Tudi okolica Novo mesta je nabrala preko 15 ton železa. V Beli krajini so tudi nabrali nekaj količine železa, katerega bodo uporabili v tamkajšnji tovarni. Mikotova in Albertova pionirska brigada v Dobropoljski dolini nista hoteli zaostajati. V skupaj štejeta okrog 230 mladincev, ki so zbrali 10 ton

ministrstvo za industrijo in rudarstvo nam je nudilo vso možno pomoč ter nas oskrbelo z materialom in denarjem, s čimer je dokazalo, da razume naše upravičene težnje. Tako je pričelo dne 13. avgusta na tehniški obnovitveni delo. Spet je oživelo tisto z zelenjem poraslo poslopje. Študenti, študentke in služitelji, vsi smo si zavijali rokave ter pričeli.

TEHNIČNO FAKULTETO OBNAVLJAMO!

Ko so utihnila topovi in so se okupatorske tolpe, pobite in razkrojene, umaknile iz Ljubljane, smo s strahom stopili v našo tehniko. Vsa leta okupacije je služil ta naš znanstveni zavod okupatorjevi soldateski za kasarno in še zadnje dneve so pobesneli "vlasovci" dokončali "kulturno" delovanje svojih nemških učiteljev. Naš strah je bil žal vse preveč upravičen. Tehnika se je nahajala ob osvoboditvi v obupnem stanju. Polno golazni, uničeni inventar, ponesnažene stene, pokvarjene napeljave, udrte ključavnice, to je bila žalostna zapuščina okupatorjeva. Toda čim večje je bilo razdejavanje, tem večja je bila volja študentske mladine, da obnovi uničeno. Na kratko notico v časopisih so se javili tisti, ki so pripravljani pomagati pri delu. So to fantje in dekleta, ki so zaposleni v raznih službah, pa vendar žrtvujejo svoj prosti čas. Kasneje so nas podprle tudi razne naše ustanove. Posebno

njo. Ljubljanska mladina bo šla v Bohinj pripravljati drva za Ljubljano. Mladina se zaveda, kaj pomenijo za Ljubljano drva in kako bi izgledala pozimi Ljubljana brez drv. Zato se bo tudi to delo z vsem svojim mladinskim elanom nadaljevalo. Tovarišica Vera Bavdež je v imenu mestnega odbora ZMS dala priznanje nekaterim mladincem in mladinkam, ki so se posebno izkazala pri delu. Po-

hvaljen je bil tudi bataljon iz Viča, ki je odstranjeval bunkerje. Za zaključek je bila sprejeta resolucija: "Današnja delovna nedelja, ki je povezala mladino, delavce, žene in delovno inteligenco naše Ljubljane v trdno delovno skupnost, je ponoven dokaz trdne volje nas vseh, da s svojimi rokami prispevamo k obnovi naše domovine in ustvarjanju boljšega življenja.

Današnji delovni dan je najboljši odgovor vsem onim doma in v inozemstvu, ki s Petrom Kadrnjakom želijo na čelu skušajo preprečiti našim narodom pot, ki nas pelje pod vodstvom našega maršala Tita do uresničenja ciljev, za katere so padli najboljš sinovi in hčere jugoslovanskih narodov. Nam je monarhija, ki ščiti protijudske režime, pripravljala pot v usodno aprilsko katastrofo. Samo republika mo-

re z jamčiti svobodo in neodvisnost jugoslovanskih narodov, bratstvo in edinost in ljudsko demokracijo. Zato odločno odklanjamo monarhijo in zahtevamo republikansko obliko vlade. "Naj živi republika!" "Naj živi maršal Tito!" Urejeni delovni bataljoni so odkorakali po mestu v svoje četrti. Korak je odločno in enotno odmeval po ulicah. —Po "Mladini."

NOV. 21, 1945

VAŽEN DAN ZA TISOČE SEDAJ V CIVILNEM ŽIVLJENJU

VETERANOV ARMAD

"FANT! TA PRILOŽNOSTI JE PREDOBRA, DA BI JO ZAMUDIL!"

"Jaz lahko pridem nazaj v Armado z mojim prejšnjim činom in z vsemi novimi posebnimi re-enlistment privilegijami, viševredno plačo, hitri napredek, bonusi, podporo za odvisne, prijetni nov 20letni pokojninski načrt, — ako jaz re-enlistam na ali pred 21. novembrom."

O D SEDAJ pa do 21. novembra se bo na tisoče armadnih veteranov zopet priglasi v novo mirodobno redno armado Strica Sama. Kajti — vojaki, ki so bili odpušteni med 12. majem in 1. novembrom letošnjega leta in se zopet priglasi do 21. novembra ali prej, se bodo mogli vrniti v armado z istim činom, kakršnega so imeli, ko so bili odpušteni.

Vojaki, ki so zadovoljivo služili 6 mesecev in so bili odpušteni kot prostaki, bodo z zopetnim priglasi pred 21. novembrom dobili čin prostaka prvega razreda.

Vojaki, ki so sedaj v armadi in ki bodo prosili za odpust po 1. NOVEMBRU v namenu, da se zopet priglasi v redno armado, bodo tudi obdržali svoj sedanjí čin, ako se vpišejo v 20 dneh po odpustu pred 1. FEBRUARJEM 1946.

Te posebne pravice so značilne v novi postavi, ki jo je sprejel kongres, da postavi najboljšo plačano,

POGLAVITNE TOČKE NOVEGA NABORNEGA PROGRAMA

1. Pristop za 1½, 2 ali 3 leta. (Enoletni vstop dovoljen za vojake, ki so bili v armadi šest mesecev.)
2. Pristopna starost od 17 do 34 let vključno, razen onih, ki so sedaj v armadi, ki se morejo nanovo priglasi v vsaki starosti in za bivše vojake, pri katerih je odvisno od dolgotrajne vojaške službe.
3. Vojaki, ki se zopet priglasi, obdrže svoje sedanje čine, ako se priglasi v 20 dneh po odpustu in pred 1. februarjem 1946. Isto velja za vojake, ki so bili odpušteni med 12. majem in 1. novembrom 1945, ki so se priglasi pred 21. novembrom 1945.
4. Najboljša plačilna lestvica, zdravniška oskrba, hrana, stanovanje in obleka v zgodovini naše armade.
5. Povišanje bonusa za zopetno priglasi \$50 za vsako leto v aktivni službi, odkar je bil plačan zadnji tak bonus, ali pa od zadnjega vstopa v službo.
6. 20% posebne plače za službo onkraj morja.
7. Do 90 dni plačnega dopusta, kar je odvisno od dolgotrajne službe, s počitniško plačano vojnjo domov in nazaj, za vojake, ki so sedaj v armadi in se zopet priglasi.
8. 30-dnevni dopust vsako leto s polno plačo.
9. Večbina plača (na podlagi dolgotrajne službe) vsem vojakom, ki so odpušteni, da se zopet priglasi.
10. Povzisek 5% v plači za vsaka 3 leta službe — povzihu prilike za napredek.
11. Na izbiro izstopiti s polovično plačo za celo življenje po 20-letni službi — ali tri četrtine plače po 30-letni službi. (Pokojnina je kot za čin Master ali First Sergeant celo življenje do \$155.25 na mesec.) Vse prejšnje dejanske vojaške službe štejejo za pokojnino.
12. Korist po GI postavi glede pravice.
13. Podpora za družino za čas vojaške službe za one, ki so odvisni od vojaka, ki se je priglasi ali nanovo priglasi pred 1. julijem 1946.
14. Priložnost učiti se enega ali več izmed 200 poklicov in strok, ki se poučujejo v vojaških strokovnih šolah v U.S. ali okupiranih deželah.
15. Izbiro oddelka službe in prekomorskega kraja v zračni službi, na tleh ali v službeni armadi na triletni službi.
16. Prednost dobrot National Service Life Insurance.
17. Rezervni in A. U. S. Commissioned častniki, ki so bili odpušteni iz aktivne službe, se morejo priglasi v Grade 1 (Master or 1st Sergeant) in še morejo obdržati svoj rezervni čin.

MESEČNA PLAČA—ENLISTED MEN			
poleg hrane, stanovanja, obleke in zdravniške oskrbe			
	Starting Base Pay Per Month	MONTHLY RETIREMENT INCOME AFTER: 20 Years' Service	30 Years' Service
Master Sergeant or First Sergeant	\$138.00	\$89.70	\$155.25
Technical Sergeant	114.00	74.10	128.25
Staff Sergeant	96.00	62.40	108.00
Sergeant	78.00	50.70	87.75
Corporal	66.00	42.90	74.25
Private First Class	54.00	35.10	60.75
Private	50.00	32.50	56.25

(a)—Dodatno 20% poviška za prekomorsko službo.
(b)—Dodatno 50% za letalsko posadko, pedalce itd.
(c)—Dodatno 5% povišanje plače za vsako triletno službo.

SEE THE JOE THROUGH

U.S. Army

GUARDIAN OF VICTORY

AIR FORCES • GROUND FORCES • SERVICE FORCES

VPIŠITE SE ZOPET SEDAJ PRI VAŠI NAJBЛИŽJI NABORNI POSTAJI U. S. ARMY

IZZA KONGRESA

Zgodovinski roman

Spisal
dr. Ivan Tavčar

(Nadaljevanje)

"Da jo imate, bi bila o večini ruskega plemstva pravična! Tako vam govori Sergej Semjonovič Volkonski!"

In nadaljeval je: "Izredni nazori! Da živite na Ruskem, bi naleteli še na obilo takih nazorov! Svojih ne prikrivam niti njega veličanstvu carju Aleksandru! Pa ostaniva pri stvari! Tu na vašem kongresu se torej dolgočasim. Kdo bi se ne dolgočasil pri ostudnem delu, ki ga izvršuje ta Metternichov kongres. Vidite, narodi v Evropi so bili zopet zaspali; dandanes se prebujajo in prvo, kar občutijo, je potreba, da obkajajo stare svoje dinastije. Čemu bi tajili, da je na njih strani pravica, pa tudi moč? Včasih je največje patriotsko delo, obkajati staro, zalenarjeno dinastijo! Kakega mnenja ste vi, Andrej Francevič?"

"Čisto vašega mnenja, svetlost!"

"Dobro! Zatorej je tako grozno dolgočasno, gledati tega smešnega Metternicha, kadar buta s svojo glavo ob neapolitanski zid. Končno pa le zmagajo ideje, za katere se bori naš dobri Capodistrias, dasi bi mu v praktičnem življenju ne dal v roke niti stotnice naših kazakov!"

Razvil mu je še nekaj svojih dekabrskih nazorov, za katere je pozneje knez Volkonski prenašal težke verige po sibirskih rudnikih, nato pa je zopet ponovil: "Vaše ime mi je naznanil kaplan Kutnar. In če se ne motim, sem govoril o tem z nekim profesorjem Zupanom! Da, da, mladi prijatelj, dolgčas je huda, huda bolezen!"

"Zakaj nimate s sabo svoje soproge, ekscelencja?"

"Kaj mi če soproga? Da bi vedeli, Andrej Francevič, kako se ženimo mi Rusi, bi po naših soprogah nikdar ne povpraševali. Soproga! Dobimo jo v hišo, kakor dobimo kravico v hlev! Ničevol!"

Da je Sergej Semjonovič pri tisti priliki imel kaj domneve o bodočih svojih dneh, bi se bil moral do dna duše sramovati izgovorjenih trpkih besedi! V temo sibirskih rudnikov ga je vrgla carja Nikolaja neizprosna volja; a to temo mu je razsvetljevala ena sama zvezda. Ta zvezda je bila njegova žena, katere poprej ni mnogo višje cenil od kravice v svojem hlevu! Ona pa je šla za njim po trnjevih stezah, katere je Rusija odkazovala svojim zločincem, in z njim je v vdanosti, katere je zmožna le ženska, delila vse bridkosti sibirskih ječ. Nekrasov ji je postavil bleščec spomenik, žal, da ga spreten prelagatelj ni prestavil tudi v našo literaturo, ki ji drugače ne primanjkuje tujih, včasih zelo nepotrebnih prevodov.

Tedaj je vstal cesar Franc.

V tistih časih so vladarji le redkokrat javno govorili. Imeli so absolutno moč v svojih rokah in počenjali so, kar se jim je zljubilo. Pri tej priliki pa je knez Metternich priporočal cesarju, da naj povabljenosti osreči s kratkim govorom, ker kaj takega prav ugodno vpliva po-

sebnost na meščanstvo. Pri obedu je torej cesar vstal ter izpregovoril:

"Najlepša čednost, ki diči državljana, je neomejena zvestoba do vladarja, danega mu od Boga. Ta kupa bodi posvečena vedno zvesti moji vojvodini Kranjski!"

Trčil je z grofom Sporckom, ki je kot guverner zastopal tudi vojvodino Kranjsko, na katero je pošlal s to najvišjo napitnico posebno močan žarek cesarske milosti. Vsi navzoči—nekaj izjem je seveda tudi bilo—so se kar tresli od velikega navdušenja ob tako milostivem vladarjevem odlikovanju, a župan ljubljanski je imel mnogo truda, da je zadržal povabljenosti someščane, da niso zagnali lojalnega hrupa ob Francevi napitnici.

Tednjega poeta Henrika Costo pa je napitnica razvnela, da je pograbil po svoji pesniški liri ter zapel:

Welche Schreckenstage!
Thänen, Schmerz und Klage
Zeichnen ihre Spur,
Ringsum: Zahren thauen;
Doch in Franzens Gauen
Weint die Rebe nur.

Ko so zopet sedeli, je izpregovoril knez Volkonski: "Na neomejeno zvestobo svojih podanikov največ greše suvereni! Ali vzlic tej zvestobi je včasih veliko patriotsko delo, obkajati staro dinastijo. Toda ostaniva pri svoji stvari, Andrej Francevič. Prišel sem tu sem v kraje, ki jih poprej nisem poznal, katerih se dandanes v naši Rusiji nihče ne pozna, niti učenjak pri knjigi niti kdo drugi! Nemalo pa se čudim, ko čujem vaše preprosto ljudstvo govoriti jezik, ki je gotovo soroden našemu jeziku. Kakšno je to ljudstvo? Ima kaj preteklosti? Ima kaj bodočnosti? Ima kaj učenjakov, kaj pesnikov, kaj filozofov? Se li sploh kdo zanima za pozabljeni ta narod? Ni li naravno, Andrej Francevič, da me je to vse zanimalo?"

"Rad vam pritrjujem, svetlost!"

"Reklo se mi je, da se zanimate za ta narod vi in vaši prijatelji, da se dostikrat shajate in da bi bilo zame jako podučno, če bi se smel včasih udeležiti vaših shodov in vaših razgovorov."

"V tem pogledu ni zapreke, Sergej Semjonovič!"

"Kadar boste imeli prvi sestanek, mi sporočite, Andrej Francevič!"

"Zanesljivo, svetlost!"

Takrat je vstal cesar Franc. Obed je bil končan. Vladar je stopil v cerče-sobo, da bi ondi vsakega povabljenca oblagodaril s posebnim nagovorom. Vse je hitelo v omenjeno sobo. Tudi Volkonski se je podvzval, ker je etiketa zahtevala, da se je uvrstil med tiste, s katerimi je hotel cesar govoriti najprej. Pri slovesu je Smoletu še enkrat šepnil: "Da mi gotovo in zanesljivo sporočite!"

(Dalje prihodnjik.)

Črtice in povesti

Spisal F. S. Finšgar

(Nadaljevanje)

PESEM O IZGUBLJENEM RAJU

(Iz Prešernovega življenja povedala njegova sestra.)

Nobenege oblaka. Zvezde goste in mirne, kakor kresnice na pomladnem travniku. Pol meseca je viselo nad Triglavom.

Za počasnim popotnikom se je zibala po beli cesti dolga, črna senca. Pri Lazarjevem znamenju je črna senca obstala. Popotnik se je ozrl proti vzhodu. V mesečini se je svetil rodinski zvonik. Popotnik je snel z glave cilindar in potegnil z roko čez čelo. Vse bi bil rad izbrisal, kar je dihalo oblakov na to lepo čelo življenje, odkar se je poslovil od te steze, ki vodi proti Rodinam. Zdelo se mu je, da so zašumele lipe v snu in ga pozdravile. Košate lipe ob stezi, mimo katerih je hodil deček, pod katerimi je ležal vznak, s tablico in abecednikom pod glavo. V lipi je pa šumelo in vonj se je pretakal krog njih.

Deček je poslušal z napol zaprtimi očmi; prifrčal je v lipo kalin debeloglavec, trdokljunast kos je sedel na vejo, pogledal dečka, začudil se, zažvignil in odletel.

Dečku je pa od veselega časa leto teklo—v njegovem srcu je ključalo, budilo se je nekaj, kakor bi mokrocvetiča rožica ob-

zarji dvigala kelih, da prestreže vanj prvi trak solnce, ki plane zdaj zdej preko hribov. Budilo se je v dečkovem srcu, velika slutnja je je porajala, šumenje v lipi mu je donelo kakor pesem; miru mu ni bilo več pod lipo, napotil se je po stezi med valovi žita. Zažefelo se mu je v te valove, njegova duša je hotela naprej, brez miru naprej.

Popotnik pri Lazarjevem znamenju se je okrenil.

"Mladost, po tvoji temni zarji srce bridko zdihuje, Bog te obvarjaj!"

V Pečeh je trikrat zapored zalajal lisjak. Jeka je presekala noč. Lipe so zašumele, popotnik je krenil z velike ceste na kolovoz.

Vlažno je zašumelo po travi. Murnčki so se prestrašili in umolknili. Izpred hiše so gledali skozi bilke. Črna senca se je zazibala po travi in se oddaljila.

Krog popotnika je zadehtelo po senu. Zrela pšenica se mu je priklonila in ga pozdravila. Popotnik se je vzravnil, globoko dihal, otožen vzdih se mu je izvil iz prsi. Stolpič sv. Marka se je zgenil in mu namignil, kakor bela roka, polna skrbi in ljubezni: "Pridi, preljubi!"

Popotnik je odzdravil beli ro-

ki, polni skrbi in ljubezni. Njegove ustnice so zašepetale pozdrav: "Oj Vrba, srečna, draga vas domača..."

Črna senca se je zibala počasi, z globoko sklonjeno glavo.

Krog popotnika je oživel. Ni jih klical, ni jih želel, pa so prišli nepozvani njegovi dnevi in so nosili v rokah grenke kelih, osulo cvetje in viharjev silne jeze.

O, in vse te čaše je izpraznil do dna, in vse to cvetje se je usulo in v čoln so se uprle sappe, zastojni ga je obračal proti vetru—njegova moč je pešala.

Navadila so se usta grenkega bokala...

Toda nocoj! Pred njim cerkev sv. Marka, za njim šumeče lipe, vse polne pravljic. Težko je drsala popotnikova noga po shojeni travi. Objokane bilke so škropile s solzami popotnikovo nogo...

Pred njim se je dvignil stolpič sv. Marka. Tih čuvar. Pod njim sanja vas. Vse spi. Srca so mirna, v dušah nič viharjev, v njih velika vera brez domov...

Popotnik je zavil v lopo sv. Marka in se naslonil ob zid.

Ali smem v ta mir—jaz nemiren popotnik? Ali smem v to luč—jaz z mračnimi mislimi? V oči me pogledajo tisti, ki so rasli tod z menoj. Njihove mirne oči, ki niso videle dalje, nego se vidi iz lin sv. Marka, bodo zrlle v mojih solze, bolečine in izgubljene upe. Ojzmele bodo, pogledale na sosedo, ozrle se nazaj name in poreko: "Kaj ta tuječ? Žalostne oči ima! Bog"

ga nesi! Da bi prebival med nami? Ne! Saj ni več naš." In bodo šli mimo njega. Za voglom se še enkrat ozro. "In še stoji sredi vasi; naj gre! Čemu stoji, tuječ?" In popotnik pojde po vasi s povešenimi očmi, s svojega sveta, s sveta svojega očeta. Popotnik se je zgrozil. Glava mu je klonila, blede obraz je stisnil v dlan.

Zakaj si me izpeljala iz tega sveta miru jeza po uku! Zakaj? Goljufiva kača!...

Kladivo z brezniškega zvonika ga je zdrnilo. Tiho je hotel mimo vasi, da se ne prebude oni, ki bi ga več ne poznali.

In vendar! Tukaj stoji hiša mojega očeta! Vsaka travica na vrtu, vsako drevo, pesek na dvorišču, stopnice pred hišo—vse ga kliče in vabi: "Pridi!" Pogled, ta nagelj! Skozi lino visi, kakor nekda; dehti kakor nekda, ko si mu ti prilival! Morda je tisti že umrl, in to je vrh njegovega vrha in se je razrasel, obesil skozi lino in cvete v isti veseli ljubezni kakor njegov oče. Pridi in utrgaj cvet in si ga zatekni za trak kakor nekda!...

(Dalje prihodnjik.)

Razni mali oglasi

MACHINISTS

All-around, for Maintenance Work. Anyone capable of making small parts. Ask for Mr. Ward.

AMERICAN BRUSH CORP.
1113 N. Franklin St.

MEN

Apprentices—Learn Foundry Business while being paid. No experience necessary. Modern equipment training includes Metallurgy and Testing. Schooling etc.—FERGUSON & LANGE Foundries, 1039 Willow.

BAKER—FIRST HAND

on bread and rolls. Five days a week. Good working conditions. Steady work. Seventy-five dollars a week. 6111 Northwest Highway, Newcastle 2376.

MEN

Paint Mixers - Packers and General Factory Labor
GOOD WORKING CONDITIONS

AMERICAN VARNISH CO.
1126-40 North Branch

GIRLS-WOMEN

Light, Pleasant Work
Picking and Packing Orders
Permanent Job if Qualified

IMMEDIATE DISCOUNT ON PURCHASES AND EMPLOYEES BENEFITS
APPLY AT ONCE
GAMBLES STORES, Inc.
2750 W. 35th ST.

Vrhnja plast

"Le počakaj, unijam bo še pokazal hudiča."

Luscious Ladies

Razni mali oglasi

WOMEN & GIRLS

Experienced for sausage link & packing depts. Excellent working conditions. Plenty of overtime. Apply RICHTER'S FOOD PRODUCTS, Inc. 1040 West Randolph St.

AUTO MECHANICS

Chevrolet experience preferred. Steady men making better than \$100 a week on our 50-50 arrangement. MICHIGAN AVE. CHEVROLET 2401 So. Michigan

COOK NEEDED AT ONCE

Meals and uniforms. Good working conditions. Experienced. Good hours. Top pay.—1900 GREEN BAY ROAD, phone GREENLEAF 9119, Evanston, Illinois.

Shipping Room Help

(CONTACT WILLIAM B. BUCKLEY)

J. P. Smitt Shoe Co.
671 No. Sangamon

JANITRESSES MOPPERS

Michigan Avenue Office Building
Fine working conditions

STEADY WORK GOOD PAY

Vacations with Pay
Short Hours
(Kindly foreman)

LONDON GUARANTEE & ACCIDENT BUILDING

360 No. Michigan Ave.
See Mr. Trohan after 5 o'clock

Razni mali oglasi

WANTED

WOMEN and GIRLS

FEEDERS - FOLDERS - SHIRT PRESS OPERATORS - SHIRT FINISHERS ETC.

Experienced or inexperienced
Excellent job opportunities
Permanent position - Top pay

HANSON LAUNDRY
3505 N. Southport

SHOP FOREMAN

Coat and pants, for large tailored to measure clothing house
Excellent opportunity for right man
See Mr. Falone

J. B. SIMPSON, INC.
831 W. Adams
Monroe 7120

GIRLS & WOMEN

Sorters - Folders - Inspectors & Wrappers
"ALL CLEAN WORK"

Time and 1/2 over 40 hours—plus bonus
(Garfield Park L and Harrison Street car brings you right to the door)

ROSCOE LAUNDRY

3517 West Harrison

GIRLS—WOMEN

You Can Select Your Job and Your Future Too

OPERATORS

You Can Earn Good Salary While You Learn
For Table Work—We have Critical Need for

EXPERIENCED SEWING MACHINE OPERATORS

Time and 1/2 for Saturday—Excellent Working Conditions

CHARLES F. CLARK, INC.
1403 W. Congress St.—Tel. Haymarket 0700

GIRLS—WOMEN

5 DAY WEEK
WORK NEAR YOUR HOME
GOOD WAGES PLUS PRODUCTION BONUS
WE HAVE STEADY WORK FOR

MENDERS

Must know how to operate sewing-machines
FOLDERS - INSPECTORS
Good working conditions Apply immediately

MECHANIC'S OVERALL LAUNDRY
2221 WEST OAKDALE AVENUE

SECURE YOUR FUTURE WITH AN OLD ESTABLISHED FIRM
WE NEED TODAY:

TOOL and DIE MAKERS ALL-AROUND MACHINISTS

HIGHEST PAY FOR FIRST CLASS WORKERS
Plenty overtime - Excellent working conditions

BRONZE & STEEL DIE CASTING CO.

PLANO, ILLINOIS

Factory phone—PLANO 26521

or Spt. Heim, F. Meier, residence phone—PLANO 25371

SLOVENE—MEN! MEN!—SLOVENE

Here is an excellent opportunity for employment with a established manufacturing company now on civilian production

Our Reconversion Is No Problem

GOOD PAY - FREE INSURANCE - STEADY EMPLOYMENT
EXPERIENCE NOT NECESSARY

APPLY

Bell Fibre Products Corporation

1111 E. 83rd Street

MANUFACTURERS OF CORRUGATED CARTONS